WWW.AL-SHIA.ORG

رب زما

عبدالرحيم دراني

لړليک

سريزه

لومړی لوست

ددين پر اصولو به ځان پوهوو دويم لوست.

دريم لوست

دکائناتو نظم او سمون دخدای تعالی پرشتون ښه شاهد دی

څلورم لوست

دانسان په فکري سيستم کې نظم

دميږي ژوند

پينځم لوست

دخدای پاک صفتونه

خدای تعالی پوه، ځواکمن اوژوندی دی

خدای تعالی اوريدونکی اوليدونکی دی

شپږم لوست

خدای تعالی يودی اوشريک نه لري

اووم لوست

دخدای تعالی سلبي صفتونه

اتم لوست

نبوت (پېغمبري)

دپېغمبرانو دبعثت او رااستولوضرورت

انسان ټولنیز موجود دی

نهم لوست

پېغمبران معصوم دي

پېغمبران باید دمعجزې خاوندان وي

لسم لوست

وروستی پېغمبر

قرآن تلپاتې معجزه

یوولسم لوست

معاد (قیامت)

له قیامت سره دخدای تعالی دعدل اوحکمت اړیکه

دولسم لوست

دقیامت دثابتولو لپاره دویم دلیل

معاداوبیارا پاڅېدل جسمانی دي

دانسان پرژوند دقیامت دعقیدې اغېزې

هســـــــې نه چې واحدي یې ده له عجزه

په واحدوجود بـــــــسیاردی رب زمـــا

رب زما

ځېړنه: عبدالرحيم دراني

بسم الله الرحمن الرحيم

د کتاب ځانګړنې:

========================

د کتاب نوم: رب زما
ځېړنه: عبدالرحيم دوراني
د چاپ شمېر: ۱۰۰۰ ټوکه
د چاپ نېټه: ۱۳۸۶ل / ۱۴۲۹س / ۲۰۰۸ ز
د چاپ مالي ملاتړ: د دعوت عالي ليسه
خپرندوی: د اخلاص د فرهنګي او ټولنيزې پراختيا ټولنه
بيه: ۱۰ افغانۍ
د ټولنې د اساسنامې د ثبت شمېره:896- 1386/8/21
برېښنا ليک: ahi_iqbal@yahoo.com

کتابښود:

په دې خپرنه کې له لاندې سرچينو ګټه اخېستل شوې ده:

١ – اصول اعتقادي اسلام – رضا استادي

٢ _ دخوشال خان خټک کليات _ عبدالقيوم زاهد مشوانی

٣ _ د رحمان بابا کليات _ محکمه ثقافت صوبه سرحد

۴ _ انټرنيټ

د اخلاص د فرهنګي او ټولنيزې پراختيا دټولنې موخې:

١— دباصلاحيه مقاماتوپه اجازه دافغانستان په بيارغاونه کې دټولنېزو، فرهنګي، ښوونيزو اوروزنيزو فعاليتونو له لارې ونډه اخېستل.

٢— په ټولنه کې دسولې دټينګښت اودوروری دفضاد پيداکولواودسيمه ييز، قومي، ژبني، نژادی او ... تعصباتو له منځه وړولولپاره زيار ايستل.

٣-- ديتيمانو اوکونډو پالنه اوهغوته دکسب اوکار دلاروچاروبرابرول.

۴-- دوطنپالنې دمفاهيمورواجول اوخلکوته خدمت کول.

۵-- دهېواددټولنېز پرمختګ لپاره دعلمي اوفرهنګي کادرونو دروزنې په چاروکې ونډه اخېستل.

۶-- په ټولنه کې داسلامي فرهنګ اوملي اصيلوارزښتونو خپرول.

۷-- په هېواد کې د ښځو د حقوقي وضعې د ښه توب او د هغوی د علمي سطحې د لوړولو لپاره زيار ايستل .
۸-- متعلمينو او محصلينو (که نارينه وي يا ښځمنې) ته د سالم مصروفيت د لارو چارو پيدا کول.
۹-- د ديني او ملي ارزښتونو په چوکاټ کې د هنر او ادبياتو په ودې او پرمختيا کې ونډه اخېستل .
۱۰-- د هېواد فرهنګيانو او پوهانو ته پرتهولنېز وستونزو د مناقشې او ورته د حل لارو د پيدا کولو لپاره د ليد نې کتنې او تفاهم د لارو چارو برابرول.

سریزه

آسماني شرایع پر درې اصولو ولاړې دي:"توحید ، نبوت او معاد".

پر مسلمان لازم دي چې په باب یې ځیړنه او پلټنه وکړي؛ ځکه په اصولو کې "تقلید" منع دی، او قرآن په څرګنده وایي: "په څه چې نهٔ پوهېږې؛ نو لاروي یې مهٔ کوئ" د یوه عالم وینا ده چې:

"ډېر خلک د دین په اصولو کې د ځان په څېر له ناپوهانو لاروي کوي او د استنباط او تاکنې پړاو ته نهٔ دي رسېدلي" چې دا زموږ د ټولنې یو څرګند تریخ واقعیت دی، چې څوک ترې منکرېدای نهٔ شي حال دا چې قرآن وایي: "په څه چې نهٔ پوهېږې؛ نو له پوهانو وپوښتئ" زموږ په ټولنه کې د دین د اصولو د پوهاوي لپاره په ساده ژبه چې ټول پرې پوه شي په کافي اندازه کار نهٔ دی شوې؛ نو ځکه د دیني عالمانو ، روښانفکرانو او لیکوالو دیني او ملي مسوولیت دی، چې په دې اړه ګړندي ګامونه پورته کړي.

موږ د خپلې وسې هومره دا لومړی لنډه لیکنه را وړاندې کړې، چې "انشاء الله" دا لړی به دوام مومي.

د اخلاص د فرهنګي او ټولنیزې پراختیا ټولنه

کابل

د لوراند او لورين ښتن په نامه

لومړی لوست

ددين پر اصولو به ځان پوهوو

ددين اصول يو شمېرعقيدې دي، چې ددين ستنې او بنيادونه ګڼل کېږي او دادي: ((توحيد)) ((نبوت))او((معاد)) .

دېته په پام سره ،چې په هره زمانه کې انسانانو ډول ډول عقيدې لرلې او اوس هم بېلابېلې عقيدې موجودې دي او هره ډله او دين انسان يو لړ خاصو عقيدو ته رابولي؛نوځکه دمسلمان لپاره ضروري ده ،چې ددين ددښمنانو او غرضي کسانو د زهرجنو تبلېغاتو له امله له خپلو عقيدو وانه وړي او هرچا ته پکار دي، چې په دليل اوبرهان سره دخپلې عقيدې له اصولو خبرشي او ددې معنادانه ده ،چې ګوندې کلونه کلونه دې ديني علم زده کړي او فلسفي او استدلالي کتابونه دې ولولي ؛بلکې تردې حده بس دی ،چې دخپلو عقيدو اصول په ساده او ټينګو دليلونو وپېژني ،لکه يوه مشهوره قصه ده ،چې يوه ورځ يوې بوډۍ ښځې په څرخې تاراوبده په دې حال کې چاورنه پوښتنه وکړه، چې:((دخدا ی تعالی د وجود ثابتولو لپاره څه دليل لرې ؟))

بوډۍ سملاسي له څرخې لاس اوچت کړ او چې څرخه ودرېده ؛نووئې ويل کله ،چې دومره وړه څرخه بې چلوونکې څرخېږي؛نوڅنګه ويلای شو دا دومره پراخه نړۍ اودومره سترې منظومې بې له کوم چلوونکې وچلېږي اوبې له کوم څرخوونکي او تنظېموونکې پخپله وڅرخېږي؟

خوشال بابا دپوهې اوعبادت په تړاو وايي:

عبـــادت بـــې معـــــــرفتـــــه
واړه هـــــيخ دی پرغـــــــــفلته
اول پـــوه پـــه معـــــــرفت شـــــه
بيـــا خبرپـــه عـــــــبادت شـــه
ځـــان ساتـــــــه لـــه معصيـــــته
موافـــق شـــه لـــــــــه طاعتـــه
کـــه خبـــــرپه معرفـــــت شـــي
لـــټ پـــه امرپــــــــه طاعـــت شـــي
پـــه ايمـــــان کـــې دې خلـــل وي
شـــناخت طاعـــت ســـره الـــول وي
کـــافران پـــــــه خـــدای خـــبردي
چـــې طاعـــت نـــــه کاکـــافردي
حقيــــــــقي مـــؤمن هالـــه يـــې
ګنهـــه زده کـــړه مـــــؤمن نـــه يـــې
کـــه دې شـــناخت هـــم دطاعـــت شـــته
هـــم دې تـــرس دمعـــصيت شـــته
کـــــــبيره دايمـــــان زيـــان دی
هرطاعـــت لـــره نقــــــصان دی
زده کـــړه بنـــه لـــه مـــابې درنګـــه
ګناهونـــــه دي دوه رنـــــــګه
هرچـــې کـــم دي صغيـــــره دي
هـــر چـــــې لـــوی دي کبيـــره دي
کـــه ســـړی کـــــــبيره نـــه کـــا
صـــغيره بـــه يـــــې خـــدای بښـــه کـــا

په چا پسې لاړ شو؟

مسلمان، چې دخپلې عقيدې اصول په ټينګو دلايلو زده کړل؛ نو د دين په نورو برخو لکه لمانځه ، روژې، حج ،معاملو او داسې نورڅيزونو کې بايد له جامع الشرائط مجتهد او عالم نه تقليد او لاروي وکړي، چې د اجتهاد ټول شرطونه ولري او دفقهې او استنباط (د دلايلو له مخې د الهي حکمونو را ويستل) په څانګې کې متخصص ، ماهر او کارپوه وي د تقليد مطلب ماهر او متخصص ته مراجعه ده؛ يعنی لکه څنکه چې انسان د ژوند په هرې چارې کې ناروغ شي يا کورجوړوي ؛نو ډاکتريا انجينرته ورځي همداراز د دين په فروعاتو او الهي احکامو کې که انسان پخپله ماهر او پوه نه وي ؛يعنې پخپله مجتهد نه وی پکار ده ،چې جامع الشرائط مجتهد او عالم ته مراجعه وکړي او دهغه تشخيص او رايه دخپل ژوند عملي برنامه وګرځوي .

دويم لوست

دخداى تعالى پرشتون عقيده دانسان په فطرت كې نغښتې ده دانسان چې دوړوكوالي پړاوتېرشي او په ښه بده پوه شي ؛نو كه له ځانه پوښتنه وكړي ؛نو په دي پوهېږي ،چې رښتياويل ،انصاف،له انسانانوسره مينه ،اوورته خدمت كول اوداسې نورښه صفتونه ئې خوښ دي؛يعنې ددغه ډول صفتونو په ښه والي پوهېږي اوپرهغو دپوهېدلولپاره كتابونولوستلوته هېڅ اړتيا نه لري اوكه څوك ورنه پوښتنه وكړي،چې ((په كوم دليل پوه شوې ،چې رښتياويل ښه كاردى)) په ځواب كې وائي چې : دامې په دليل اوبرهان نه دي زده كړي ؛بلكې دښه والي احساس يې زماپه فطرت،اوطبيعت كې نغښتى اوزماپه خټه كې اخښل شوى دى !)) .

دخداى تعالى پر شتون عقيده (هغه خداى ،چې دنړۍ پنځګراو دټولومخلوقات پيدااكوونكى دى) دانسان دهمدغوفطري چاروپه كتاركې ده اوانسان ددغې عقيدې دپيدااكولولپاره دااستاد زده كړې اودكتابونو يا درسونو لوستلوته اړتيانه لري ؛بلكې له خپل ضميراووجدانه كه پوښتنه وكړي ؛نو پوهېږي ،چې داټول كاينات يو پوه اوځواكمن پيدااكوونكى لري .

نوځكه دانسان تاريخ چې لولو ؛نوګورو ،چې پرخداى تعالى عقيده په تېرو وختونوكښې ان هغه وخت هم وه،چې انسان نيم وحشي واودځناوروپه څېرېې ژوندكاوه اوله پوهې، علم اوفرهنګ سره ئې سروكارنه درلود البته كله كله دخداى تعالى په

معلوموملو او تشخيصولو كښې تېروته ؛دمثال په توګه لمر، ستوري ،بوتان يا دځمكې نور ثيزونه به ئې خداى اودنړۍ پنځوونكي او خالق ګڼل ؛خوپه هرحال پر خداى تعالى اوپنځګر عقيده موجوده وه .

اوس چې پرخداى تعالى دعقيدې په فطر يتوب پوه شول؛نو دڅوټكيو يادونه اړينه بولم .

كله كله انسان دځينو خاصولاملونوله امله له فطري ثيزونو غافلېږي ؛يعنې لكه څنګه چې كه يوه پېر ټوكرپه يوبرقي چراغ واچول شي؛نودچراغ رڼا خورېدو ته نه پرېږدي همداراز كله كله انسان دعلمي غرور ،بې ځايه وياړونو اوپه شهوتونو اوهوسونو كې دډوبېدوپه وجه دخداى پېژندني له فطرته غافلېږي اوپر فطرت يې لويه پرده غوړېږي اوانسان له خدايه داسې ناخبره اوغافلېږي چې ته به وائي ګوندې دخداى پېژندنې عقيده يې بيخي په فطرت اوختمه كې نشته ؛خو كله چې داپردې لرې شي ؛نوانسان پخپله خداى ته متوجه كېږي او پام ئې وراوړي.

هغه انسانان ،چې دګناه، شهوتونو اوهوسونو له امله دخداى پېژندني له اصلي فطرته غافلېږي په الوتكې ، بېړۍ، ګاډي اويانورو داسې ثيزونوكې له خطرې سره دمخامخېدو په وخت كې ،چې ورته دااحساس پيداشي ،چې دتېښتې اوبچ كېدو لار نه لري اوظاهري وسايل ئې نه شي ژغورلا ى ؛نو د زړۀ له تله اوپه پوره توجه خداى ته متوجه كېږي .اوله خدايه مرسته غواړي ؛يعنې په دغه وخت دخداى پېژندنې ، خداى منني اوخداى غوښتني فطرت سم راڅرګندېږي .

چا له يوعالمه وغوښتل ،چې پلانې ته دخداى پاک لار وښيه (يعنې دخداى دوجود دثابتولو دليل ورته بيان كړه) .

عالم په ځواب كې ووېل : ته كله په بېړۍ كې سپور شوى يې ؟

هو!

آيا داسې شوي ،چې ستاسوبېړۍ ماته شوې وي اوبله بېړۍ هم نه وي اوتاته لا مبوهم نه درځي ،چې ځان له ډوبېدو بچ كړې (يعنې دبچولو ظاهري وسيله نه لرې .)

هو!

نو هغه وخت ،چې له هرې خوا نهیلی شوی وې ؛نو ایا په خپل زړۀ کې داسې چاته نه وې متوجه چې تاله خطره بچ کړي ؟

هو ،ولې نه په زړۀ کې مې داسې احساس درلود ،چې داسې یو قدرت شته ،چې ما بچوی او د مرګ له خطره مې ساتلی شي !

عالم ورته وویل : ((هماغه قدرت ،چې ته ورته متوجې وې او په زړۀ کې دې احساس شو ؛نو هماغه خدای دی))

یعنې هماغه څوک ،چې انسان ورته داړتیا ،بې وسۍ اولاچارۍ پروخت متوجه کېږي او پام ئې وراوړي او هماغه قدرت ،چې د تکبر او غرور د پردو له لرې کېدو او د ځامنی، په خلکو د باور او په ظاهري وسایلو د تکیې او باور له پرېښو دلو وروسته انسان ور ته مخه کوي هماغه د نړۍ خالق، داړتیا وولرې کوونکی او د ښکېلو او کړېدلو انسانانو ژغورونکی خدای دی .

دریيم لوست

دکائناتونظم اوسمون دخدای تعالی پرشتون ښه شاهد دی

که تاسو یوګاډي ، دګنډلو ماشین ، ګړۍ ، الوتکې یا نورو ځیزونو ته په غوروګورئ ؛نووبه وینئ ،چې په هریوکې یوخاص نظم دی اوپه ځانګړي پروګرام سره چلیږي ، آیا داکیدای شي ،چې دامنظم اوسم ماشینونه پخپله اوبې له جوړونکې جوړشوي وي ؟!

که تاسوته داحتمال له عقله لرې ښکاري،چې دالوتکې ،ماشین ،چې حیرانوونکی نظم لري پخپله جوړشوی ؛نو دادومره پراخ اوهک پکوونکی نظام ،چې پر ټوله نړۍ اوکا ئناتوواکمن دی اوهره برخه یې دالوتکې دماشین ترنظامه ډیره دقیقه ده له کومه پیدا اوچاجوړکړی دی ؟

داحیرانوونکی نظم اوپه دې نړۍ کې پټ رازونه ،چې ددنیاټول پوهان یې حیران کړي له کومه پیدا شول اوچاخلق کړي دي .

که لږځیرشواوغوروکړو ؛نودانسان عقل داوائي ،چې یوپوه، ځواکمن اوحکیم پالونکې شته ،چې دادومره منظمه دنیااوټول رازوال مخلوقات یې پنځولي دي. ددې لپاره ،چې په نړۍ اوکائناتوکې په نظم خبرشئ همدومره بس دی ،چې دانسان دبدن یو غړي لکه ((سترګې)) ته ښه پام وکړئ :د اوړوکی شان ماشین (سترګه) دومره دقیق اومرموزدی ،چې لاتراوسه دسترګوکارپوهان یې دټولورازونوپرپوهېدو نه دي برلاسي شوي .

آیا کوم عاقل داویلای شي دا سترګه ،چې دومره دقیق اوحیرانوونکی سیستم لري پخپله به جوړه شوي وي ؟!

آیا دانسان دبدن دهاضمې سیستم لکه معده او داسې نور غړي،چې هریوېې ځانته قانون او اصول لري په دې ګواه نه د ي،چې دایوپوه ،ځواکمن اوحکیم جوړونکی لري اوداټول یې په یوخاص سیستم اوانتظام سره جوړکړي دي ؟ .

اوس به دغنمویوې دانې ته راشو ،چې له ځمکې راټوکېږي اوبیاترې یوورېین بوټی جوړیږي اوپه هروږي کې ځوځودانې وي کله،چې دادانه پر ځمکې شېندل کېږي بیا دځمکې سینه څیروي اوله خاورو سرراباسي،چې بوټی ترې جوړشي . دلته کوم داسې انتظام په کارلګیادی ،چې دغنمودانه خپل بهیراوچکرپوره کوي؟ په حقیقت کې وریځې ، بادونه، سپوږمۍ ، لمر،دکال فصلونه ورځ اوشپه او.....داټول دیوه مهربان پالونکې په شان دغنم دانه په یوخاص ډول سره پالي تردې ،چې دغنموبوټی اووږی ورځنې جوړشي اوبیاترې ګټه واخلو.

آیا دغنموهمدابوټی یانورې ونې دخدای تعالی پرشتون ،دهغه په حکمت اوقدرت دپوهېدو لپاره بس نه دي ؟

آیا ویلي شو ،چې دانظم اوضبط پخپله پیداشوی دی ؟

ایا دانسان عقل داویلی شي ،چې داستوري ،لمر،سپوږمۍ، څلورفصلونه،ورځې،شپې او ....پخپله پیداشوي اوکوم پنځګراوپیدکوونکی نه لري ؟

له یواستاده شاګرد پوښتنه وکړه موږچې دنړی اوکائناتونظم تشریح کوو ؛نوځینې مادي انسانان ،چې دخدای تعالی پرشتون شک لري یایې نه مني وائي،چې داهرڅه خوطبیعت اوفطرت پیداکړي دي !

استاد ورته وویل : که له فطرته دهغوی مطلب هغه څیزوي ،چې پوهه (علم) قدرت اواراده لري؛نوهمداخدای دی اوهغوی ئې په نوم کې تېروتي دي (یعنې خدای تعالی ته ئې دطبیعت اوفطرت نوم ورکړی دی) اوکه له فطرته دهغوی مطلب داسې څېزوي،چې علم، قدرت اوتدبیرنه لري ؛نوداممکن نه ده ،چې دومره منظم جهان دوړوند ،کوڼ اوبې شعوره فطرت په لاس جوړشوی وي !

لنـډدا ،چې عقـل او پوهـه دا حکـم کـوي،چې دانـړۍ او کائنـات يو پـوه، حکـيم او ځـواکمن خـالق جـوړکړې،چې هماغـه خداى دى ، اودانـه شي کېـداى ،چې بې شعوره او ناپوهه فطرت داسې دقيق نظام جوړکړي .

ځلورم لوست

دانسان په فکري سيستم کې نظم

پـه دې لوسـت کـې بيـاد انسـان دپيدايښـت ځيړلوتـه ورګرځو؛ځکـه ،چې وائي ((ديارخبره ترهرڅه خوږه وي)) . انسـان پخپله يـوه لويـه دنيـاده ،چې هرغـړى يې دخالق اوپالونکې د قدرت اوپوهې ګواهي ورکوي اوڅومره ،چې دانسان علم زياتېږي اودطبيعت له رازونوزياته پرده لـرې کېږي؛نو دحکيم اوځواکمن خداى شتون ورته ښه څرګند ېږي .

موږګورو ،چې دهرانسـان پـه جوړښت کـې دغيبودنړۍ يـوچراغ بـل دى ،چې انسان دنېکۍ ،خيراوښېګڼې لورته وربيايي،چې داځلانده څراغ هماغـه ((فکـر)) دى .

پـه دنيـاکې ،چـې څـومره برسـېروني اواختراګـانې شـوي ،ټـولې دهمدغـه فکراوعقل له امله دي .

ټول کتابونه اوکتابتونونـه اوټـولې علمـي ځـانګې دهمدغـه ځـواک ((فکـر)) لـه برکته پيداشوي اوهمدافکراوسوچ دى،چې دشک په وخت کې انسان نېکمرغـۍ ته رابولي ؛نوانسان ته چاداګټور ځواک ورکړى دى ؟

آيـاانګېرلاى شو ،چې لـه لـوى خداى اوځـواکمن پـالونکي پرتـه بـل چـادومره لويه پانګه انسان ته ورکړې ده ؟ دانسان په بدن کې يوه پروړوکى، دقيـق اونـازک

ماشین اینښودل شوی ،چې ډېرکم وزن اونازک اونرم موادلري، دغه ماشین ته ماغزه یاداعصابو مرکزوائي اویوه حېرانوونکې چاره یې داده ،چې پخپله اواټوماتیک کارکوي . دانسان په لاس جوړشوي دحساب ماشینونه دانسان په حکم چلېږي اوڅه ،چې ترې انسان غواړي هغه کوي؛خودااټوماټیک ماشین (ماغزه) ددغوماشینونوپرعکس ا واپوټه دي ؛یعنې نه یواځې حکم ته ضرورت نه لري ؛بلکې دانسان بدن ته امرکوي اوور ته لار ښیي .

دانسان بدن پخپله پرانرژۍ باندې دمادې دبدلولویوماشین دی اوله هغوماشینونوډېرتوپیرلري،چې انسانانو پرانرژۍ دمادې داړولولپاره جوړکړي ؛ځکه دااټول ماشینونه یواځې خاص موادپر انرژۍ بدلوي؛خودانسان بدن ډېرخام اوکچه موادجذبوي اوپه ډول ، ډول انرژۍ ئې بدلوي . دانسان په بدن کې کیمیاوي لابراتوارونه اود درملوجوړولواټوماټیک کارخانې دي د ((غدویا غوټو)) په شکل جوړې شوې دي ،چې هر یویې دخاصوموادو دجوړولومسوولیت لري اودغه مواددانسان دژوند په بېلابېلوچاروکې خاصې دندې لري آیادادقیق اوبشپړماشینونه په دې ګواه نه دي ،چې انسان یوځواکمن، پوه اوحکیم پیداکوونکی خدای لري؟!

دمېږي ژوند

له انسانه به تېرشواو د((مېږي)) ژوندته به ځغلنده نظروکړ،چې یوه وړه حشره ده اوموږته د توحید اوخدای پېژندنې درس راکوي . ددې وړوکې ژوې ژوند ،په ګډژوند ، ګډکوښښ او له یوبل سره په ملګرتیا ولاړدی اودیوبل په مرسته خپل کارونه کوي داګډه ملګرتیا دمېږتون په جوړولواوددانواوخوړودراغونډولو په وخت لیدلای شئ .

داحشره پرته له دې نه،چې پوهنتون ته تللې وي اوبې له دې نه،چې دکرهنې پوهنځې یې ویلې وي په خدای ورکړې پوهې ،فطري غریزې اواحساس سره په دې پوهېږي،چې که غواړي یوه دانه په سوري کې خوسااوخرابه نه شي؛نوپکارده ،چې نیمه یې کړي .

میږې که محسوس کړي ،چې دانه لمده شوې ؛نو سمدستي یې له سورې راوباسي اولمرته یې ږدي ،چې وچه شي او اصولا دوی خپلې سوړې او مېږتون په لوړاووچ ځای کې جوړوي ،چې اوبه ورته ونه رسېږي .

نوآیا ویلې شو ،چې داحیرانوونکې کارونه له لاربنوونکې پرته کېدای شي ؟!

ددې ورېځ حشرې استاد اولاربنوونکی څوک دی ؟اوله کومه یې دادومره سترې خبرې (چې انسان پرې دزده کړې له لارې پوهېدای شي) زده کړي اود ژوندبنیادئې پرې ولاړ دی ؟

ستاسې پام یوې په زړۀ پورې مناظرې ته رااړوو :

یو ماده لمانځي یوعالم ته وویل : ((دخدای تعالی وجودراته ثابت کړه)) ددې پوښتنې په وخت کې یوماشوم هم ناست و ،چې له هګۍ سره یې لوبې کولې عالم له ماشومه هګۍ راواخېسته اوماده لمانځي ته یې وویل : داهګۍ وینې ،چې یوه سخته ،کلکه اوبنده کلاترې راتاوه ده، په دې کلاکې دننه اوددېوالونوترشا یې ډېرنرۍ پوستکی دی اوپه هغه کې دننه لږشان ویلې شوي ، سره او سپین زردي (دهګۍ سپین اوژېړ)؛خودوی له یوبل سره نه ګډېږي.[؛نوآیا ویلې شو ،چې داژېړاوسپین ،چې له یوبله بېل دي او پخپله پیداشوي دي] ؟

ای پوښتونکیه ! هېڅوک ددې هګیو له دننه خبرنه دي، کوم چرګوړي ،چې ترې راوځي نربه وي اوکه ښځه اوچې راووځي؛نو زړۀ رابنکوونکی اورنګارنګ وي (کوم یوځواک داچرګوړی داسې رنګ اوانځورکړی دی) .

آیا دیوچرګوړي یایوطاووس رنګول اوانځورول دیوې تختې یاتصویرله رنګولو نه کم دی ؟

آیا موږویلی شو ،چې یوجوړ شوی تصویر، جوړوونکی اوانځورګرلري؛ خودافطري انځور ګري پخپله شوې ده ؟

عالم زیاته کړه: آیا نه منې ،چې داهګۍ اوهغه چرګوړی ،چې ترې پیداکېږي اودومره خصوصیات لري دایوحکیم ،پوه اومدبر پالونکی اوپنځګرلري؟

پوښتونکې لږسوچ وکړاولکه ،چې له خوبه راپاڅېدلی وي سمدستي یې وویل :

((هو ګواهي ورکوم ،چې دانړۍ يو پيدا کوونکی او پنځګرلري،چې نوم يې الله دی او ټول کمالي صفتونه لري او ګواهي ورکوم ،چې محمدصلی الله عليه وآله وسلم دخدای بنده او استازی دی .))

هــــودنړۍ لــــه موجوداتــــو هرژونــــدی مثــــال ،هراتــــوم ،هــــره زره اودژونديو ښارويوهرسلول دحقيقي پالونکې اوخالق پرشتون رښتيني ګواه دي

پينځم لوست

دخدای پاک صفتونه

هر صفت ،چې انسان ته سترتوب اوبزرګي ورکړي او اړتيااونيمګرتيايې لرې کړي هغه ته کمالي صفت وايي لکه دپوهې اوهوښياری صفت ، چې له يووګړي ناپوهي لرې کوي همدرازکه څوک وس اوقدرت نه لري ؛نونيمګړی اوناقص دی اودقدرت صفت دهغه دانيمګړتيالرې کوي ددې جهان پالونکی اوخدای ،دکمال ټول صفتونه لري اوله هرډول عيب اونيمګړتيا پاک دی دا ،چې خدای دنړۍ ټولې اړتياوې پوره کوي اونوروته کمالونه اونعمتونه ورکوي؛نو پکارده ،چې پخپله هم دغه کمالي صفتونه ولري؛ځکه چې داخونه شي کېدای ،چې څوک پخپله کمالي صفتونه ونه لري او نوروته يې ورکړي مثلاڅوک ،چې پوهه ونه لري بل ته څه نه شي ورښوولی .

که خوښه مووي دابحث به لږ نورهم ا وږد کړم .

خدای تعالی پوه ځواکمن اوژوندی دی.

په کائناتو کې له مطالعې دخدای تعالی پر صفتونو پوهېدای شو؛ځکه چې داپراخه نړی ،چې سرترپایه په کې نظم او انضباط کارول شوی اوهریو مخلوق په اندازې اوله ځانګړتیاوو سره پیدا شوی په دې خبره لوی دلیل دی ،چې ددې پیداکوونکی ،علم،پوهه ،وس اوقدرت لري په کائناتو کې داحیرانوونکی نظم په دې ګواه دی ،چې ددې پیداکوونکی دهرموجود په رازونواودهغود پاتې کېدواوفناکېدوپر عواملواودهرژوندي دژوند اومرګ په سببونوخبردی اوپه هرارخیزاوبشپړعلم اوتدبیر ئې هرڅیزپیداکړی دی .

اوس،چې دخدای تعالی دعلم اوقدرت په صفتونو پوه شو؛نو په یوبل صفت ئې ،چې ژوندیتوب (حیات) دی هم پوهېدای شو؛ځکه چې دپوهې اوعلم لپاره ژوندضروري دی اوڅوک ،چې علم اووس لري؛نوژوندی به هم وي ،خدای تعالی په قرآن شریف کې ځان په ټولو کمالي صفتونو لکه علم ، قدرت اوژوند(حی) ستایلی اوځان یې له هرډول نیمګړتیاپاک ګڼلی دی .

أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ؛یعنې خدای تعالی په هرڅه پوه اوخبردی .(بقره ۲۳۱آیت) .

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ؛یعنې هغه ژوندی دی اوله هغه پرته بل خدای نشته .(غافر۲۵آیت)

إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

؛یعنې بېشکه خدای په هرڅه قادردی (بقره ۱۴۸ آیت).

البته لکه ،چې وویل شول کائنات په خپلوزیاتورازونو سره دخدای تعالی پوهه ،علم ، قدرت اوژوند یتوب ښه ثابتوي؛خودهغه دپوهې ، علم ، قدرت اونورو صفتونوڅرنګوالی موږته سم معلوم نه دی؛ځکه چې زموږعقل اوفکرلنډاومحدوددی اودخدای تعالی دذات اوصفتونو حقیقت ته (چې له هرارخه نا محدوددی) نه شي رسېدلای .

هو! دهرانسان فکرکه څومره ډېرورټاوقابل هم وي دخدای تعالی دحقیقت لوړې څوکې ته نه شی رسیدلی او موږنه شوکولی اومسوولیت هم نه لرو ،چې دخدای تعالی دذات یاصفتونو پر حقیقت پوه شو ؛یواځېنی څیزچې موږئې وس لرواو له موږه غوښتل شوي دادي،چې په کائناتو اودالهي عظمت په نښونښانو کې

په دقیقې مطالعې اوڅېړنې سره دخدای تعالی پر وجود اوصفتونو عقیده پیدا کړو ؛خودخدای تعالی دذات اوصفتونو حقیقت هېڅکله مو رته نه شي معلومېدای اونه به معلوم شي اوداسې توقع اوهیله لرل هم نه دي پکار ؛ځکه چې ددین مخکښان اولارښوونکي وائي : ((هرڅیز ،چې موږ يې په خپل ذهن کې تصورکړو هغه خدای نه دی ؛بلکې زموږ دذهن پیدا شوی څیزدی اوهم موږته راګرځي)) .

خدای تعالی اورېدونکی اولیدونکی دی

خدای تعالی ځانته سمیع اوبصیرویلی، دسمیع اوبصیر معناده؛اورېدونکی اوکتونکی .

دخدای تعالی دکتنې اواورېدنې مطلب دادی،چې هغه په ټولو اورېدنو اولیدلو خبردی لکه څنګه ،چې ددنیا په ټولو موجوداتو خبردی اوټول دهغه په وړاندې حاضردي .

البته دانسانانو اوحیوانانو دلیدلو اواورېدلو وسیله سترګې اوغوږونه دي؛خوداچې الله تعالی اورېدونکی اوکتونکی دی مطلب دانه دی،چې هغه سترګې اوغوږونه لري ؛بلکې مطلب دادی ،چې خدای تعالی په ټولو لیدنو اواورېدونو خبردی اوټول دهغه په وړاندې حاضردي اوهیڅ څیزترې پټ نه دی اوڅرګنده ده ،چې په اورېدنو یالیدنو دهغه خبرتیا او پوهه سترګو اوغوږوته اړه نه لري ،یودیني عالم وائي :

(داچې خدای تعالی لیدونکی اوکتونکی دی ؛نومطلب دانه دی ،چې هغه زموږ په شان غوږونه اوسترګې لري) ((؛بلکې هغه ئې بې له غوږو اوري اوبې له سترګو ګوري)) .

اوس کېدای شي څوک داپوښتنه وکړي ،چې په کوم دلیل خدای تعالی کتونکی اواورېدونکی دی ؟

ددې پوښتنې ځواب ډېراسان دی کله ،چې موږ پوه شو ،چې خدای تعالی بې پایه علم لري اوله هرڅه خبردی ؛نوددې ټولې پوهې اوعلم لازمه داده ،چې هغه له ټولو اورېدنو اولیدنو هم خبردی .

دې ته په پام سره ددغودواړو صفتونو (سميع اوبصير) دثابتولولپاره بېل دليـل تـه اړتيانـه لرو ،پـردې سـربېره ،چې مخکـې مووويـل دنـړۍ خـالق بايددټولو كمالونوخاونـــد اولـــه نيمګړتيـــا وواوعيبونـــو پـــاک وي اوداوربدلواوليدلوصفت پـه هغـه معنـا ،چې و مووويـل پـه خپلـه يـوډول كمـال دى اوددې كمال نه لرل نقص اونيمګړتياده .

شپږم لوست

خداى تعالى يودى اوشريک نۀ لري

دخداى تعالى يووالى له بېلابېلولارو ثابتولى شو ؛خوپه دې لوست كې يوائې دوه دليلونه وايو:

لـومړى دليـل : دكائناتوپيوسـتون اوهمغـږي پخپلـه دخداى تعـالى دشـتون پريووالي غوره دليل دى ،فرض كړئ ستاسوپه لاس كې يوكتاب دى،چې ۵۰۰ مخه لري اولوستلى مونه دى اوخبرنه يې ،چې داټول كتـاب يـوتن ليكلى اويـايې ځينې برخې يوتن اوځينې يې بل ليكلي وي تـا سوټول كتـاب لـولئ كـه وموليـدل ،چې دكتـاب مطالب،منځپانګـه،دليكنې اسـتدلال ، امـلاء اودجملـو جـوړونې طريقه يې يوشان ده اوهمغږي لري ؛نوپوهېږئ،چې داټول كتاب يوليكوال ليكلى ؛ځکه كه دا كتاب دوويازياتوليكوالوليكلى وو ؛نواورمرو يوډول ناهمغږي به پـه كې وي اودا ناهمغږي كه څومره لږه، دقيقه اومعمولي هم وي،چې عـام اومعمولي

وګړي پرې پوه نه شي ؛خوبیاهم ماهران اولیکوالان پوهېږي،چې کتاب دیوه تن لیکنه نه ده اوڅو کسانو لیکلی دی .

دې سریزې ته په پام سره اوس دادی، دادنیا ،طبیعت اوهستي مطالعه کوو ؛ځکه چې پوهان وائي((طبیعت دخدای تعالی کتاب دی)) .

له لوستلووروسته پرې دټولوعلومولـه کارپوهانواوماهرانوسره خبرې کوو ،چې وګورو آیا دخلقت ددې سترکتاب ټول مخونه له یوبل سره همغږي دي اوکه نه ؟

که دطبیعت ټولې چارې اوټول مخونه همغږي اومنظم وي ؛نودا په خپله درب العلمین او زموږ دپالونکي په یووالي لوی دلیل دی .

له نېکه مرغه موږچې دطبیعي علومودهرې څانګې له کارپوهانوپوښتنه کوو ؛نوټول موږته په ګردې نړۍ اوکائناتوکې یونظم اوپیوستون راپه ګوته کوي اووایي،چې داټوله دنیا په یوه نقشه جوړه شوې اوددې اصول اوقوانین دومره عام اوهراړخیزدي ،چې دیوې وړې شان ذرې په ازمېښت سره پرنړۍ باندې پریووا کمن قانون پوهېدای شواودیووړوکې څیزدازموینې له مخې دیولوی قانون پایله اخېستی شو.

ددنیاټول پوهان ؛ ژوندپوهان، فزیک پوهان،اتوم پوهان، اونجومیان ددې پیوستون ګواهي ورکوي.

آیا تردې لویه همغږي بله کېدای شي،چې دلمریز نظام اودکائناتو نورې لوی منظومې هماغه قانون لري،چې یووړوکی شان اتوم ئې لري.

موږ ټولوته پته ده ،چې لوی لوی سیارې په خپل مدارکې د((جاذبې))،اوله مرکزه دتېښتې د قانون له مخې څرخېږي ، اټوم ،چې دومره وړوکی دی ،چې په ملیونونوئې په یوميلي مترځای کې ځائېږي هم دغه دوه متضادې قواوې لري(؛ یعنې جاذبه اوله مرکزه دتېښتې قوه) اودهمدغودووځواکونوپه رڼا کې الکټرونونه دجاذبې په مدار کې له پروټونونو راتاوېږي .

که دبوټو ،ژويو ،انسانانو اوځناوروژوندته وګورو ،هلته هم همدا همغږي شته په ژویو اوبوټوکې دنسل دپیدا ایښت عام قانون یوبل ته دومره نږدې اوورته دی

،چې ځينې څېړونکي وائي ،چې دا ټول ډولونه په حقيقت کې له يو ډول راپيدا شوي دي .

که تاسې ديو کتاب بېلابېلې پاڼې ولولئ او ښه ورته ځيرشئ؛ نو آياد هغه له همغږۍ، يوشان والي،استدلال ،اسلوب او جملوجوړونې پوهېدای شئ ،چې داد يوليکوال کتاب دی او که ډېرو؟

طبيعت هم ديو کتاب په شان دی،چې بې شمېره پاڼې او مخونه لري هرمخ ؛بلکې هره کرښه ئې په زرګونوڅېړونکېو څېړلی اورا سپړلې اولاهم پرې لګيادي،ټول پوهان يوه خوله دي،چې دا کتاب يولړاويوشان عام قوانين لري مثلا په هرځای کې دعليت قانون موجوداوواکمن دی، دجاذبې اوثقل قانون په ټولې مادي نړۍ کې شته ،ټول اټومونه هسته لري اودرڼااو نورقوانين هم په هرځای کې يوشان دي .

آيا دخلقت اونړۍ په کتاب کې دادومره همغږي اويوشان والی ددې ګواه نه دی ،چې ددې پيدا کوونکی هم يودی ؟

آيا که نړۍ اوطبيعت دوه خدايان اودوه پيدا کوونکي لرل ؛نودهغوی دحکومت طرز،ډول ډول ارادو ، دهغودکارونوتدبيراوطريقې به بېلې بېلې نه وای ؟

دويم دليل

خدای تعالی،چې پېغمبران دانسانانو دلارښوونې لپاره رااستولي اوپه معجزواوپربمانه دليلونوئې خپله پېغمبري ثابته کړې دغوټولو پېغمبرانوخلک ديوخدای منلوته رابللي دي،څرګنده ده ،چې که دنړۍ خدايان له يوزيات وو ؛نوټولوپېغمبرانوبه خلک يوخدای ته نه رابلل ؛بلکې هر پېغمبربه خلک بېلابېلوخدايانونه رابلل اودهغه خدای تبليغ به ئې کاوه ،چې رالېږلی يې دی اوکه څوک دانيوکه وکړي،چې کېدای شي ځينې خدايان داسې هم وي،چې دانسانانولپاره ئې کوم پېغمبرنه وي رااستولی؛نودا يوه بې بنسټه خبره ده ؛ځکه څنګه کېدای شي،چې يوخدای دخپل غوره مخلوق (انسان)په هکله دومره بې پرواوي اودهغوی د نېکمرغۍ او لار ښوونې لپاره يو پېغمبر هم راونه لېږي !

یو دیني مشر همدې حقیقت ته په اشارې سره خپل زوی ته وائي: ((ګرانه زویه !پوه شه چې که له یوه خدای پرته نور خدایان وای ؛نو پیغمبر ان به یې هم رالیږلي وو او داچې موږ ګورو ،ټول پیغمبران خلک دیو خدای منلوته رابولي ،دا پخپله ددې خبرې لوی دلیل دی چې له یوه خدای پرته نورخدایان نشته اوکه خدای تعالی شریک درلود ؛نو دهغه شریک به پرځمکه اوحکومت دخدایي قد رت نښې هم ښکاره کړې وای اوداچې دبل خدای هېڅ نښه نشته له دې یقین پیدا کوو چې خدای تعالی شریک اوساری نه لري .))

اووم لوست

دخدای تعالی سلبي صفتونه

سلبي صفتونه هغه صفتونه دي چې که په چا کې وي؛ نو هغه به نیمګړی وي اوبل ته به اړوي اوخدای تعالی له هغه صفته پاک دی ،چې ذات یې نیمګړی کړي یا یې نوروته اړکړي ،دیو هېدو لپاره ځینې صفتونه یې دادي :

(۱) خدای تعالی جسم نه دی .

ټولو ته معلومه ده چې هر جسم اوبدن یوځای ته ضرورت لري ؛نوکه خدای تعالی جسم وي؛نویوځای ته به ضرورت لري اومخکې مو وویل چې خدای تعالی بې نیازه دی اوهیڅ څیزته ضرورت نه لري؛ ځکه که څوک نوروته محتاج وي

؛نودنوروا اړتیاوې نهٔ شي پوره کولای؛ نومعلومه شوه چې خدای تعالی جسم نه دی؛ ځکه چې جسم یوځای ته اړتیالري .

(۲) خدای پاک مرکب نه دی .

دخدای تعالی ذات مرکب نه دی ؛ځکه چې هرمرکب څیز خپلو اجزاوواو ټوټوته اړتیا لري مثلاً یوخاص درمل یایو ګاډی اوداسې نورڅیزونه چې له بېلا بېلو اجزاوو اوبرخو څنې جوړ شوي خپلو اجزاووته محتاج دي اوکه یوجزاویا یوه برخه بې نه وي؛نوبیا خپل مخصوص اغیزله لاسه ورکوي اویا خاص کارترې نه اخېستل کېږي همدغه شان که دخدای پاک ذات له ځینو اجزاووجوړ شوي وي؛نوخپلو اجزاووته به محتاج وي اووموویل چې دخدای تعالی ذات هیڅ څیزته ضرورت نه لري او له هر څه بې نیازه دی .

(۳) خدای تعالی په سترګو نه لیدل کېږي

دهرڅیز لیدل ځانته شرایط لري اویوشرط یې دادی چې هغه به جسم وي اوپه یو ه ځای کې به وي ،که داسې نه وي؛ نوبیا په سترګو آن په دوربین اوزره بین هم نه شي لیدل کېدای اوکله چې موږ ثابته کړه ،چې خدای تعالی جسم نه دی اوځای نه لري؛نو هېڅکله په سترګو نه شي لیدل کېدای اوداهم نه شو ویلای کوم څیز، چې په سترګو نه لیدل کېږي هغه به موجود نه وي ؛ځکه داسې څیزونه شته ،چې موجوددي؛خونه لیدل کېږي لکه برقي څپې یا دبدن دردونه اوموږ دهغوی په ننبو ننبانوځان پوهولای شو؛نوضروري نه ده، چې هرڅیز په سترګو ولیدل شي ؛نوځکه داسې نه ده هر څیز چې په سترګو ونه لیدل شي هغه به نه وي .

(۴) خدای تعالی هیڅ څیزته هیڅ ډول ضرورت نه لري

که خدای تعالی بل ته اړوي؛ نودخدای اونورو مخلوقاتو ترمنځ به هیڅ توپیر نه وي لکه څنګه چې نورمخلوقات له ځان پرته نوروڅیزونو ته اړتیا لري اوهغوی خپل ضرورتونه پوره کوي؛ نوکه خدای تعالی هم نیازمن وي؛ نوهمداسې به وي؛یعنې یوبل خدای ته به اړ وي ،چې هغه به ئې اړتیاوې پوره کوي؛نوځکه باید ووایوچې احتیاج دخدای تعالی له ذات سره بیخي اړخ نه لګوي او خدای خوهغه دی چې دنوروا اړتیاوې پوره کړي اوڅوک چې پخپله ضرورتمن وي؛نو دنوروا اړتیاوې به څنګه لرې کړای شي .

قرآن مجید (دفاطر سورت ۱۵آیت) په دې باب وائي:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

ژباړه ((ای خلکو تاسو، اوټول مخلوقات، خدای تعالی ته محتاج اوسئ اویوائې هغه دی چې غني اوبالکل بې نیازه دی))

رحمان بابا دخدای تعالی په ستاینه کې وایي:

ګوره هسې کردګار دی رب زما
چې صاحب دکل اختیار دی رب زما
همګي بزرګواران چې څوک یې وائي
ترهمه ؤبزرګوار دی رب زما
نۀ یې هیڅ حاجت پر چاباندې موقوف دی
نۀ دهیچامنت بار دی رب زما
له نیستئ یې دهستئ صورت پیدا کړ
هسې رنګ پروردګار دی رب زما
هم صانع دی دجمله ؤمصنوعاتو
هم سامع دهرګفتار دی رب زما
چې یې هیچری نۀ مثل نۀ مثال شته
دهغوی عطرو عطار دی رب زما
هرتعمیرچې ددنیا اود عقبی دی
دهمه واړو معمار دی رب زما
خواننده دنانویسو وصحیفو دی
داننده دهر اسرار دی رب زما
که ظاهر دی که باطن دی که مابین دی
له همه ؤ خبردار دی رب زما
که پیدا که پوشیده دی که اوسط دی
په همه ؤوقوف دار دی رب زما
شریک نۀ لري په خپله بادشاهی کښې
بې شریکه شهریار دی رب زما

هســــــې نه چې واحدي يې ده له عجزه
په واحدوجود بـــــسياردی رب زمـــا
حاجت نۀ لري دهېــــچاويــــــارۍ ته
له هغوســــــره چې يــــــاردی رب زما
څۀ حاجت دی چه وبل خـــواته يې غوارم
په خپل کورکښې همکـــــنار دی رب زما
هيخ تغييراوتبديل نۀ لـــــــري رحمانه
تـــل ترتلــه برقــرار دی رب زمـــــــــــا

په ۱۳۴۲ل کې چې د لومړۍ ځل لپاره انسان پر سپوږمۍ پښه کېښوده؛نو دا یې له ځمکې اخیستل شوی عکس دی، چې د "الله" نوم پرې کښل شوی دی.

په وریځ د "الله" نوم کښل شوی دی.

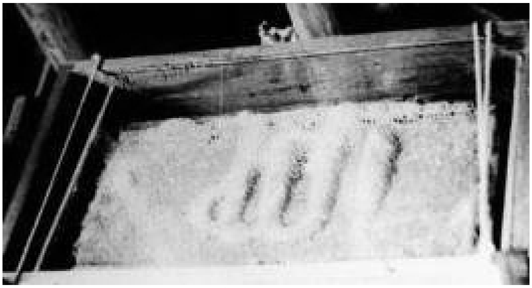

د شاتو د مچيو پر ګبوڼي د "الله"نوم کښل شوی دی.

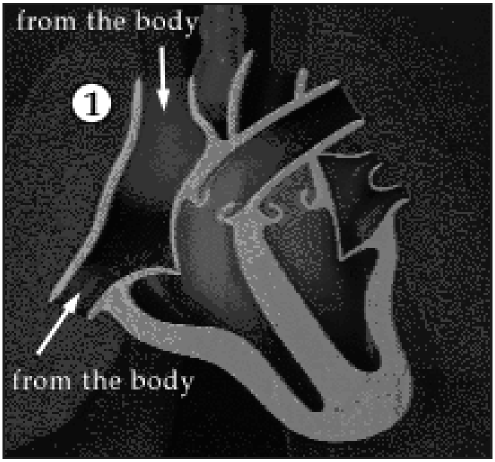

د انسان د زړه جوړښت د "الله" د کلمې په ډول دی

د پاڼې پر مخ د "الله"نوم کښل شوی دی.

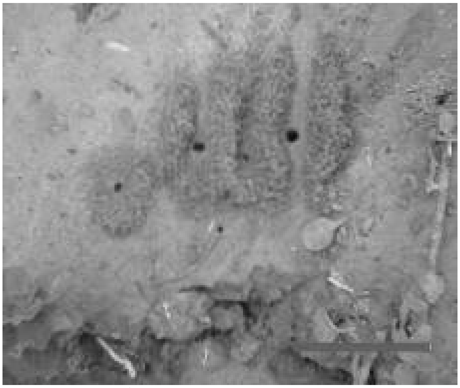

مېږیان له ځالې راوتلې او خپله راټولېدنه یې د "الله" د کلمې په ډول انځور کړې ده.

پر کدو" امنوا باالله "کښل شوی دی.

اتم لوست

نبوت (پېغمبري)

داسلام دويم اصل دهغو پېغمبرانو پرنبوت او پېغمبرۍ عقيده ده چې خداى تعالى دانسانانو دلارښوونې لپاره رالېږلي دي اودا پېغمبران لکه څنګه چې په کتابونوکې راغلي يولک اوڅلورويشت زره زيات اوکم دي .

خوشال بابا وايي :

يولک څلورويشت زيات اوکم پېغمبران دي.
کل واړه مدام دي ثناخوان دمحمد

وروستى پېغمبر چې نبوت پرې پاى ته رسېدلى او وروسته ترې بل پېغمبر نه راځي داسلام قدرمن پېغمبر حضرت محمد صلى الله عليه وآله وسلم دى .

خوشال بابا وايي :

يولک څلورويشت زيات اوکم پېغمبران
دي.
کل واړه مدام دي ثناخوان دمحمد
ترلک زيات پېغمبران دي
څوک نبي څوک مرسلان دي
همه واړه نېک کرداردي
امينان دي وفاداردي
عالمان دي راست ګويان دي

دو کــــړي نېــــــک خواهـــــان دي
نـــه يـــې نفــس نـــه يـــې هـــواوه
هـــره چـــاريې پـــه رښـــتياوه
يـــا بـــه وحـــې يـــا الـــــهام و
چـــې يـــې چاوتـــه کـــــلام و
زيـــات وکـــم ويـــل يـــې نـــه کـــړه
چـــې يـــې کـــړه واړه يـــې ښــــه کـــړه
محمــــد پـــــه کـــې افضـــل دی
هــــم آخـــردی هــــــم اول دی
ددیـــــن کارپــــه ده تمـــــام شــــه
خاتمـــت دده پـــه نــــام شـــــه

دپېغمبرانو دبعثت او رااستولوضرورت

داڅرګنده ده چې حکيم خدای داپراخه دنيا بې مقصد ه نه ده پيداکړې اود اهم معلومه ده چې دپيدا ايښت دموخې ګټه خدای تعالی ته نه رسېږي؛ځکه چې په تېرولوستوکې مووويل .چې خدای تعالی څه کمی اونيمګړ تيا نه لري چې ددنيا په پيداکولو يې پوره کړي؛نودېته په يام سره ددنيا دپيدا کولو مقصد بايد پخپله دمخلوق اوانسانانو لپاره وي اودنړی دخلقت يواځېنی مقصد چې موږ پرې پوهېدای شود موجوداتو تکامل اوبشپړتيا پـه تېره بيا دانسان هر اړخيز ه بشپړتيا ده .

اوس داپوښتنه راپيداکېږي چې انسان څنګه تکامل ته رسېدای شي ؟ څرګنده ده ،چې دانسانانوتکامل اوپرمختګ يواځې دآسماني لارښوونکيو ، روزونکيو اواستادانوله لارې ممکن دی چې داکارنورڅوک نه شي کولی ؛ ځکه چې غير آسماني مشران اولارښوونکي حقيقتونه پوره نه شي درک کولای؛ نودانسان لارښوونه هم سمه نه شي کولی اوددې امله چې له خطااوګناه پاک نه دي ؛بلکې په کې ډوب هم دي؛ نو دلارښوونې دمقام جوګه نه دي ؛خوالهي استازي اومشران ((دغيبوله علم)) سره د را بطې اوله هر ډول غلطۍ څخه دپاکوالي په

وجه انسان ته سمه لارښوولای او پرانستلی شي بې له دې چې په مشرۍ اولارښوونه کې تېروځي .

له دې سريزې پوهېږو چې بايد د انسان دروزنې اولارښوونې برنامه د نړۍ دخالق لخوا (چې د انسان په ټولو غوښتنو خبردی او پوهېږي چې څه د انسان په ګټه دي او څه يې په تاوان) تنظيم او برابره شي او دابرنامه دهغو انسانانو په وسيله خلکو ته وړاندې شي چې پېغمبري او استازيتوب ورسره ښا ئيږي او دغيبو له نړۍ اوخدای تعالی سره اړيکې لري .

انسان ټولنيز موجود دی

ټول په دې باور دي چې انسان ټولنيز موجوددی ؛يعنې له ټولنې بېل ژوند نه شي کولی ؛بلکې مجبور دی چې له نورو انسانانو سره ګډ ژوند وکړي ؛چې له دې ګډ ژونده ټولنه جوړېږي .

بې له شکه په ټولنيزژوند کې يولړ اختلافونه ، تضادونه او ستونزې هم پيدا کېږي اوکه سم قانون نه وي، چې انساني ټولنه اومعاشره سمه وچلوي؛ نوټولنه نېکمرغۍ اوتکامل ته نه شي رسېدلی، له دې امله د سم اوعادلانه قانون شتون ضروري دی ،چې د انسان اوټولنې حق ورکړای شي او وګړنيزاوټولنيز حقوق خوندي کړي اوس بايد وګورو ،چې څوک بايد داقانون جوړ کړي اوترټولو ښه قانون جوړونکی څوک دی ؟او شرطونه يې څه دي؟ دقانون جوړوونکی لومړی شرط دادی چاته، چې قانون جوړوي؛نو بايد دهغوی له روحي او بدني خصوصياتو ،احساساتو ،غرايزواونوروځانګړتياووڅخه خبروي او داهراړخيزه پوهه له خدای تعالی پرته بل څوک نه شي لرلای ؛ځکه چې هغه خالق دی اويوازې خالق متعال دانسانانوپه بهرنيواودننيوخصوصياتو اودانسانانوله روحي ، بدني اونورو ځانګړتيا وواوحالاتو خبردی،يوازې خدای تعالی دی ،چې له ډول ،ډول پېښو ،اوبدلونونو ،چې د انسان په ژوندکې راځي او ورسره مخامخېږي خبردی له دې کبله يوازې همغه ذات دی ،چې د انسانانو لپاره قانون جوړولای شي،داسې قانون ،چې په ټول ژوندکې دهغه په ګټه وي او انسان له تباهۍ اونابودۍ نه وساتي . خدای تعالی داقوانين ديوشمېرغوره اوله خطااوګناه نه دپاکوو ګړيو په لاس خلکو ته رالېږلي،چې انسان ددغوقوانينو دکارولو او پرهغو دعمل له لارې نه

تکامل اوبشپړتیاته ورسیږي؛ یوه بله ونډه، چې دخدای تعالی پېغمبران ئې دانسانانو په لارښوونه کې لري

داده، چې هغوی پخپله دخدای تعالی دقوانینو لومړني عملي کوونکي دي ؛یعنې دقانون پر راوړلو سربېره داسې استادان اوروزونکی هم دي، چې انسانانو ته پر دغو قوانینو عمل ورزده کوي او پخپله په دغه قانون دعمل ښه مثالونه اوبېلگې دي، چې نورانسانان دهغوی په لاروی او دهغوی پر پل په پل کېښو دلوسره آسماني قوانین دخپل ژوند کړنلاره وگرځوي اوعملي یې کړي .

له دې امله خدای منونکې ټولنه په دې عقیده اوباورده ،چې خدای تعالی په هره زمانه کې دانساني ټولنواومعاشرې دهدایت لپاره یویاڅوپېغمبران رالېږلي، چې په آسماني ښوونوسره انسانانوته دنېکمرغۍ لار وښیي .

چاله یوه دیني مشره پوښتنه وکړه ،چې :

((دپېغمبرانو دبعثت اورالېږلودضرورت سبب څه دی ؟))

مشر ورته په ځواب کې وویل :

((داچې په ټینگودلیلونو ثابته شوه ،چې موږ یوحکیم پیداکوونکی اوپالونکی لرو ،چې موږ ئې له نشته شته کړی یواوداهم ثابته شوه ،چې خدای تعالی جسم اوماده نه ده او تر ټولومخلوقاتو لوړاوستر دی او مخلوق یې لیدلای نه شي، چې دخپلوکارونودسم والي ،ناسموالي اوبدوالي په باب ترې پوښتنه وکړي؛نوپه دې بڼه کې لازمه ده ،چې یو لړاستازي اورسولان راولیږي، چې خلکوته دخیر،اصلاح اونېکمرغۍ لار وروښیي او څه، چې دخلکو په زیان دي ورپه گوته کړي اوپه ټولو زمانواو پړاوونوکې باید په انسانانو کې یو لړلارښوونکي وي، چې ځمکه د خدای تعالی له حجته خالي نه شي))

نهم لوست

پېغمبران معصوم دي

په دې خوپوه شو ،چې د پېغمبرانو دراتلويو مقصد دخلکولارښوونه ده ؛خو په دې کې هم شک نشته ،چې که يولارښود پخپله په ګناه ککړوي؛نوخلک پاکۍ او پاکلمنۍ ته نه شي رابللی . له دې امله ضروري ده ،چې الهي پېغمبران له هرډول ګناه، تېروتنواوناوړه کارونو پاک وي،چې خلک هم دهغوی په لاروۍ دنېکمرغۍ لار ومومي .

په بله ژبه که څوک نورخلک رښتياويلواوامانت ساتلو ته رابولي؛خو په خپله دروغجن وي ياکله کله دروغ وائي اوپه امانت کې خيانت کوي؛نو خبره يې پرخلکو اغېزنه کوي همدارازکه پېغمبران له خطا اوګناه پاک نه وي اوخلک دااحتمال ورکوي،چې کېدای شي دوی په خپلې وينا دالهي احکاموپه بيانولو کې تېروځي؛نودهغوی خبره په پوره ډاډ سره نه مني او په پايله کې دهغوی سمه لاروي نه کېږي اودراتلومقصديې نه پوره کېږي. هوخدای تعالی داسې انسانان ،چې له شرک اوګناه پاک نه وي دخپلې پېغمبرۍ او استازيتوب لپاره نه غوره کوي؛ بلکه هغوی ددې سترمقام لپاره ټاکي ،چې له هرډول ککړتيا پاک وي اوپه راتلونکې کې هم له ګناه اوخطا بچ اوخوندي وي .

پېغمبران بايد دمعجزې خاوندان وي

څوک چې روغ فطرت لري ؛نو ادعابې دليله نه مني اوکه چايوه ادعابې دليله ومنله عقل اوپوهه يې نيمګړې ده؛ له دې کبله لازمه ده ،چې ټول الهي پېغمبران دخپلې پېغمبرۍ دادعاد ثابتولولپاره يودليل اوګواه ولري او داخبره ثابته کړي،چې دوی دخدای تعالی استازي دي .

يودليل ،چې دغيبوله نړۍ اوپاک رب سره دپېغمبرانواړيکې ثابتوي معجزه ده . معجزه هغه کارته وائي ،چې کول يې په هغوشرايطواوحالاتوکې ،چې

پېغمبرېې کوي دنورودوس کارنه وي ؛یعنې یوکاریواځې پېغمبران وکړای شي اونورېې نه لکه دمړیوژوندي کول اویادظاهري وسایلوله کارولوپرته دلاعلاجه ناروغیوعلاجول.

په دې باب یواسلامي مشروائي: ((هرپېغمبر بایدله ځان سره یوشاهد ولري ،چې پررښتینولی یې دلیل وي))

او معجزه پخپله یوه ځرګنده شاهده ده ،چې خلک پرې دپېغمبرۍ دادعا په رښتیا اودروغوپوهېدای شي .

خوشال بابا وايي :

محمـــــــد چـــــې پېغمبــــــردی
ســــتاپه کـــوم دلیـــــــل بـــاوردی
دلیـــــــل داچـــــې معــــــجزات
لــــــري دی بـــــې نهایــــــــا ت
معجــــــزه یـــــې قـــــرآن دی
چـــې راغلــــــی پـــه ښــه شـــان دی
عـــــرب ډېرفصـــــیح زبـــــان وو
دانشـــــمندد خپـــــــــل آوان وو
اتفـــــاق یـــــې پـــــه داکــــارو
لـــــه قرآنـــــه یـــــې انــــــکارو
مـــــــدعي دمصـــــــــــطفی وو
پـــه بطـــــلان یـــې پـــه غوغــــاوو
څـــه کـــه دیـــن دده باطـــــل کــــړو
ســـــحرګریایې چـــــې بـــل کــــړو
جدلونــــه یــــې برپـــــــای کــــړه
کوششـــــونه یـــــــې پـــه رای کـــړه
یوآیــــــت لـــــــــــکه قــــــرآن و
چاونــــه وې هســــــــــې ګــــران و
پـــــه داکـــارکې ســــرګردان شـــول

اخر خاورې د قرآن شول
همګي واړه عاجز شول
د رسول په دين فايز شول
قرآن درست واړه متين دى
معجزه تربې وسين دى
د عيسى معجزد داوه
د مړده وو په احيا وه
د موسى عصا به مار شوه
يا به ونه په اثمار شوه
معجزه د محمد شته
يو قرآن دې کې سرمد شته
که ترشرق ترغربه واړه
فصيحان سازه کا غاړه
يو آيت لکه قرآن دى
رابه نه ورې هسې ګران دى
په اعجازې کړه دوه نيمه
هو مره اوه ځمکې جسيمه
بل ګويا ورته کباب شه
بل يې لاس چشمه د آب شه
بل سو سمارورنه خبر
په ښکاره وکړه نادر
په عجازې وبله پور
او به ښې شوې تلخې شور
په فراق دده نالانه
د مسجد ستنه شوه جانه
په هوا وواووه پاسه
غردده د سرد پاسه

چې يې وبلله ونه
ورته راغله لويه پلنه
ده به وښيېل څيزونه
چې به ورک شول په ملکونه
معجزې يې وې بې شماره
زه يې څوکښم درته ياره
که يې کښم کتاب اوږدېږي
دانايان به خود پوهېږي

لسم لوست

وروستی پېغمبر

وموويل ،چې وروستی پېغمبرد اسلام ګران استازی حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه وآله وسلم دی هغه مبارک په ځلوېښت کلنۍ کې پر پېغمبرۍ وګومارل شو.
رحمن بابا وايي :

نبوت په محمد باندې تمام شه
نشته پس له محمده انبیـــــا

تاريخ ګواهي ورکوي،چې آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم په خپل ټول عمرکې حتی یوه شېبه هم دبوتانو عبادت نه دی کړی اوله خدای پاک سره یې شریک نه دی ګرځولی .

آنحضرت صلی الله علیه وآله وسلم په داسې وخت کې دخدای تعالی لخوا پر پېغمبرۍ اودخلکو په لارښوونه مبعوث اووګومارل شو ،چې انساني نړۍ پر ګډوډۍ ،جنګ ، وروروژنه ، خرافاتو ،افسانواوچټياټواخته وه .

هغه مبارک خپله پېغمبري اعلان کړه او دثابتولولپاره ئې زيات شمېرمعجزې اوشواهد راوړل . دپېغمبراکرم په معجزو کې يوه داسې ژوندۍ ، ښکاره ، اومضبوطه معجزه هم وه ،چې اوس يې هم پرپېغمبرۍ ټينګه شاهدي

ورکوي داژوندی سنداوتلپاتې معجزه قرآن شریف دی ،چې اوس هم دځلانده لمرپه شان ځلیږي اودخپلومنوونکیو زړهٔ روښانه کوي .

قرآن شریف (دتکویرسورت ۲۲-۲۷ آیتونه) په زغرده وائي،چې : زماراوړونکی یوعادي انسان نه دی اوزه دهغه فکرنه یم جوړکړی ؛بلکې زماراوړونکی یوداسې سترشخصیت دی ،چې له غیبواوددې نړی له خالق سره اړیکې لري اوخدای تعالی هغه دانسانانود لاښوونې لپاره رااستولی دی

وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ او ستاسې ملګری [= پېغمبر] لیونی نه دی.

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ او په یقین چې هغه (د وحې امین = جبرئیل) د روښانه څنډو په لمن کې لیدلی دی.

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ او هغه د پټو (خبرو په ویلو کې) بخیل نه دی.

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ او دا (قرآن) د شړل شوي شیطان خبره نه ده.

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ نو چیرته ځئ ؟!

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ دا (قرآن) نړیوالو ته له پند پرته بل څه نه دی؛

داسلام پېغمبرصلی الله علیه وآله وسلم به ویل :

((ای خلکو ! زه دخدای پاک لخوا پر پېغمبری ګومارل شوی یم اوداقرآن زما پر پېغمبری ژوندی او څرګندګواه دی که زما په دې خبره کې شک لرئ تاسوټول راغونډشئ اودیواوبل په لاسنیوی دقرآن دسورتونوپه شان یوسورت جوړکړئ که تاسوبریالي شوئ اوله ماسره موسیالي وکړه ؛نوبیا زماپېغمبري مه منئ ؛خوکه بریالي نه شوئ ،چې هېڅکله به نه شئ ؛نوپوه شئ،چې زه دخدای اومخلوق ترمنځ یوه واسطه اورابطه یم اودهغه پېغمبریم ،چې تاسودنېکمرغۍ اوکمال لورې ته بوځم .))

په هغه زمانه کې ټولولیکوالواو شاعرانوپه تېره بیا هغوکسانو،چې په فصاحت اوبلاغت کې بې ساري اوبې مثاله استادان وو ،نه یواځې دا ،چې دقرآن مجیددسورتونو په شان یې یوسورت جوړنه کړ ؛بلکې ټولوپه خپلې بې وسۍ اوعاجزۍ اعتراف وکړاوله هغه وخته تراوسه سره له دې ،چې داسلام دښمنانوداسلام پرخلاف له ټولووسایلو کاراخېستی ؛ خوله قرآن سره دمقابلې وس نه لري،چې په شان یې یوآیت جوړکړي .

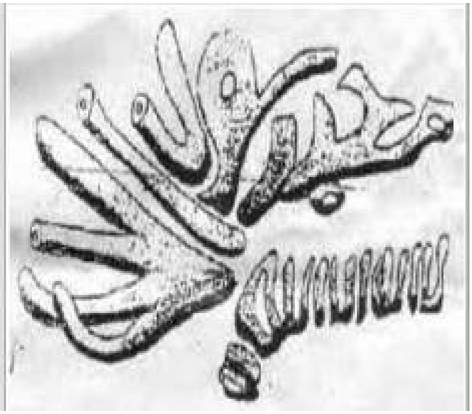

د لا اله الا الله محمد رسول الله کلمه د انسان پر سږو کښل شوی ده.

د شاتو د مچیو پر ګبوڼي د حضرت محمد (ص) نوم کښل شوی دی.

پر يو ډول نباتي تخم د "الله" تعالی او حضرت "محمد" (ص) نومونه کښل شوي دي.

پر ښاروي د حضرت "محمد (ص) "نوم کښل شوی دی.

په ځنګل کې په ونو د "لااله الا الله محمد رسول الله"کلمه کښل شوی ده.

قرآن تلپاتې معجزه

قرآن شریف نه یواځې دفصاحت ، بلاغت ، دژبې خوږوالي، جمله بندۍ، جوړښت،روحي جذابیت اوزړهٔ راښکون له نظره معجزه ده ؛بلکې له نورو ډېرو اړخونوهم دمعجزې حیثیت لري،چې دلته ورته لنډه اشاره کوو :

(۱) ټول تاریخ پوهان یوه خوله دي،چې داسلام قدرمن پېغمبر((امي))ؤ(یعنې له چاڅې زده کړه نه وه کړې) او ترڅلویښت کلنۍ پورې ،چې پر پېغمبرۍ مبعوث اوو ګومارل شو ،له هېڅ استاد یې لوست نه وویلی، داسلام پېغمبرصلی الله علیه وآله وسلم به خلکوته په قرآن شریف کې دتېرو ډېروپېغمبرانوقصې اوپېښې لوستې البته دتېرودقصولوستل پخپله معجزه نه ده ؛خو داقصې اوپېښې چې [دتېرې اونوې زمانې]د مسیحیانواویهودیانوپه کتابونوکې راغلي؛نوکه موږ دقرآن دابرخه دیهودیانواوعېسویانودپخوانیواوسنیووختونوله لیکنوسره پرتله کړوله دې لارې پوهېدای شو ،چې قرآن معجزه اوآسماني کتاب دی ؛ځکه که دیهودیانواوعیسویانود پخوانیواوسینووختونو[ددوی اوسني کتابونه هغه کتابونه نهٔ دي ،چې حضرت موسی اوحضرت عیسی علیهماالسلام دخدای له لورې راوړي ؛بلکې هغه اصلي کتابونه له منځه تللي دي] کتابونوته مراجعه کوو ؛نوګوروچې ددغوکتابونولیکوالو دډېرې ناپوهۍ په وجه دخدای دپېغمبرانوقصې [چې دتاریخ ډېرلوړاوتکړه شخصیتونه وواوقصې یې هم له پنده ډکې دي] دافسانو، خرافاتواوچټیاتوپه ډول بیان کړې اوپه

دغو قصواو پیښو کې ئې حقایق دومره ګډوډ کړي، چې الهي پېغمبران تر عامو انسانانو هم ټيټ انځور شوي دي؛ خو چې قرآن مجيد لولو ؛نو د دغو پاکو پېغمبرانو قصې او دژوند پېښې داسې بيان شوي، چې ټولو ته د پند او عبرت ورډي .

او په همدې دليل هېڅ څوک نه شي ويلای، چې د اسلام پېغمبر حضرت محمد صلی الله عليه وآله وسلم ،قرآن مجيد ديهود يانو او مسيحيانو له کتابونو جوړ کړی او د قرآن په شکل يې خلکو ته راوړاندې کړی دی .

قرآن مجيد چې د پېغمبرانو قصې بيانوي؛ نو يو شمېر حقايقو ،اخلاقي خبرو او سبقونو ته هم اشاره کوي او دهغوی قصې او دژوند پېښې يې په رښتونې توګه بيان کړي، چې وهم ورته لار نه شي موندلای ،

که د اقرآن وحې نه وي اوله بل څه جوړ شوی وي؛نو د پېغمبرانو د قصو په بيانولو کې به يې هماغه خرافات اوګډې وډې خبرې راا خېستې وای لکه ،چې د تورات او انجيل ليکوونکيو او د عربو قصه ويوونکيو راا خېستي او د پېغمبرانو په قصو کې يې دروغ او غلطې خبرې ننه ايستي دي. تاسو د حضرت آدم ، بي بي هوا ، حضرت ابراهيم ، حضرت يعقوب او حضرت عيسی (عليهم السلام) قصې، چې په تورات او انجيل کې راغلي د قرآن شريف له قصو سره پرتله کړئ بيا به په حقيقت پوه شئ او د الندې مقايسه ثابتوي، چې د اسلام پېغمبر صلی الله عليه وآله وسلم دوحې له لارې حقايقو ته رسېدلی دی بايدوو وايو ،چې ديهودو او مسيحيانو په پخوانيو او اوسنيو کتابونو کې د دې پېغمبرانو قصې دومره سپکې ،رسوا او شرموونکی دي ،چې قلم يې له ليکلو شرمېږي؛خو همدا قصې او دژوند پېښې په قرآن شريف کې په ډېره غوره طريقه بيان شوي، چې په کې علمي او اخلاقي حقايق نغښتي دي .

(۲) د قرآن شريف د اعجاز د ثابتولو بله لار په هغه کې راغلي قوانين دي، چې دا قوانين دومره پاخه ، سم او تللي دي ،چې دوخت تېرېدلو او د انساني ټولنو او معاشرې بدلېدو ورته هېڅ زيان نه دی رسولی. قرآن شريف د انساني ټولنې لپاره ځانګړی اقتصادي نظام او قانون راوړی، چې په ټولو زمانو کې د انسانانو دغوښتنو ځواب ويلای شي که د قرآن په يو اځې يو اقتصادي اصل ((

د سود پرحرامو الي)) عمل وشي ؛نو دټولنې طبقاتي اختلافونه اوګډوډۍ به لرې شي .

يونالوستی اوانپړ،خلکو ته حتی نيم غوندې صحيح قانون هم نه شي راوړی دا خولاڅه چې يودا سې سم اقتصادي نظام راوړاندې کړي،چې د ډول ، ډول اقتصادي نظامونو په پيداکېدو سره نه يو اځې هغه ته کوم تاوان نه رسيږی؛بلکې دوخت ماهرانو اوپوهانو ددغه نظام په سموالي ګواهي ورکړي اودغه قانون خپلو منوونکيو ته (که عملي يې کړي)،عظمت اوعزت وربخښي.

قرآن مجيد په خلکو کې شتمني عادلانه ويشي،چې که عملي شي؛نو په ټولنه کې به بېوزلي او لوږه پای ته ورسېږي .

قرآن شريف دمعاشرې اوټولنې دهوساينې اوآسانتيالپاره ډېرټينګ اوښه جزائي قوانين لري،چې دانسان هوساينه تضمينوي .

داسلام پوځي نظام اوجنګي برنامه دومره پرمختللې ده، چې آن ددښمن دناموس اوحقوقوخيال په کې ساتل شوی دی .

غرض داچې اسلامي حقوق دومره پراخ ا وهراړخيزدي،چې دانسان له پيدا ايښته ترمړينې پورې ورته قانون لري اودهرڅيزلپاره که څومره وړوکې هم وي يوحکم اوسپارښتنه لري .

آيا يونالوستی انسان هغه هم په داسې حالاتوکې ،چې وحشت ، ناپوهي ، بې علمي اووهمياتوګرده ټولنه نيولې وي پرته له دې ،چې دغيبوله نړۍ سره اړيکې ولري انسانيت ته داسې ځلاند ،بشپړاو تلپاتې قوانين راوړای شي ؟!

داسلام ستريااو دقرآن اعجازيواځې پر همدې خبرونه رالنډ ېږي ؛بلکې نورداسې ډېرګواهان اودليلونه شته ،چې مونږپوهوي،چې قرآن مجيديوالهي استاداو لارښوددی اوبرنامه يې اسماني ده .

چا له يوه اسلامي عالم نه پوښتنه وکړه: داسې ولې ده،قرآن چې څومره اوربدل کېږی ؛نوهومره ورسره غوږونه بلد ېږي، اوڅومره ،چې لوستل اونوروته ښوول کېږي بيا هم نه زړېږي؟بلکې ددې په اپوټه اوپرعکس ورځ په ورځ يې تازه توب اونويتوب زياتېږي ؟

عالم ورته وویل: ((دا ځکه ،چې قرآن شریف دیوې خاصې زمانې او مهال لپاره نه دی نازل شوی ؛نو ځکه په ټولو زمانو او وختونو کې نوی او تازه دی .))

هو ،که موږ قرآن د خپل ژوند برنامه وګرځوو ؛نو شک نشته ،چې نېکمرغه به شو او لکه څنګه ،چې د اسلام په لومړیو وختونو کې مسلمانانو له قرآنه د لاروی په برکت په لنډه موده کې د ستر عزت او ترقۍ خاوندان شول ؛نو موږ به هم د تیرپه شان خپل برم بیا راژوندی کړو ؛خو مسلمانانو قرآن هېر کړی او له همدې امله نن پر دې حال اخته دي .

يوولسم لوست

معاد (قيامت)

ددين دريم اصل پرمعاد ؛يعني قيامت عقيده ده ،دخپلو کړنو جزااو سزاته درسيدو لپاره يوبل ژونداو بيارا پاڅېدوته معاد وايي .

پرقيامت ګروهه دانسانانويوه پخوانۍ عقيده ده حتی په لرغونو قومونوکې ددې عقيدې نښې نښانې شته. دنړۍ په مشهورومذهبونوکې ابدي او تلپاتې ژوندته ستنېدل بنيادي اصل ګڼل کېږي.

اوهغه دين ته الهي دين نه شوويلای،چې پرقيامت عقيده نه لري. دنړۍ په ټولوقومونو اواولسونوکې ددې عقيدې سابقې ته په پام سره ويلای شو ،چې پر قيامت باورلرل يوه فطري خبره ده، کېدای شي،چې څوک په ځينوخاصوحالاتوکې دااحساس وکړي،چې په مړيني يې دژوندلړۍ پای ته نه رسېږي اومرګ يې دژوندد زنځيرروستۍ کړۍ نه ده اوهغه دځوورځودنياوي اوستونز من ژوندلپاره نه دی پيداشوی ؛ بلکې داتوره شپه يوسبالري اومرګ به دابدي ژوند پر لوريوه کړکۍ وي.

پرمعاد اوقيامت عقيده يوه فطري چاره ده او موږ دمسئلې دوضاحت لپاره دلته يو اځې دوه دليلونه راوړو.

له قيامت سره دخدای تعالی دعدل اوحکمت اړيکه

دادنيا،چې انسان په کې ژوند کوي داسې نړۍ ده ،چې بنيادونه يې پر عدل اوانصاف ولاړ دي اوخالق يې هم عادل اومنصف دی اوخپلوبندګانوته ئې حکم

کړي ،چې خپل ژوند دعدل او انصاف پربنیاد تېر کړئ او له ظلم اوزیاتي ډډه وکړئ اودانسانانو دلارښوونې لپاره يې پېغمبران رالېږلي،چې هغوی ته دخیراو شر لار وښيي .

هود الهي حکمونو اودرسولانودامرونوپروړاندې خلک دوه ډلې کېږي :

(۱) يوه ډله داسې ده،چې هغوی دزړۀ له اخلاصه خبره مني اوددین له نېغې لارې نه کږېږي اوځانونه له ککړ تیاوو ، ګناهونو ،ناپاکیواوسپکواخلاقو ساتي اویالږ ترلږه په دې فکرکې وي، چې ځانونه پاک کړي .

(۲) بلـه ډلـه داسـې ده،چـې پـه شـهوتونو، ګناهونواودخـدای تعـالی پربندګانوباندې په ظلم کولو کې ډوب دي اودهغوی کړنې داسې دي،چې ته به وائي خدای تعالی دوی ته بیخې برنامه اودژوند طریقه نه ده رالېږلي اونیغه لار يې ورتـه نـه ده ښـوولی ددوی دژونـد مقصـد يـوائې خونداخېسـتل ، شـهوتونه، ګناهونه ، چل ول اوپرنوروظلم اوزیاتی کول دي اودغې موخې ته درسیدولپاره له هيڅ جنایته ډډه نه کوي .

لکه په تاریخ کې لولو،چې پلانی واکمن(دتاریخ يوه بدنامه څېره) وائي:((زه له دې ډېر خونداخلم ،چې دخدای تعالی بندګان په اورکې واچوم اودهغوی چغې اوسورې اورم ؛ځکه زما په خیال ربړول او په اور کې دخلکو چغې اوسوري ښه موسیقي ده.))

يوداانسان دی اويوبل انسان به دروښيو،چې وائي که ددنیاټوله باچاهي راکړئ اورانه وغواړئ ،چې پر يووړوکې میږي ظلم وکړم اوله خولې ئې دانه واخلم ؛نوداکاربه ونه کړم .

همداشان موږپه خپل ژوندکې داسې وګړي پېژنو،چې له رذالت ، ناپاکۍ اوظلمه پرته بل کارنه لري اوداسې کسان هم شته ،چې خپل ژوند اوهوساينه ئې دمسلمانانو اوانسانانودخدمت لپاره بښلې ده .

نوآيا دخدای تعالی انصاف اوعدل داتقاضاکوي،چې دادوه ډوله کسان يوشان اوبرابردي ؟

آیا هغه منصف اوعادل خدای ،چې دټولوبندګانو کړنې ورتـه معلومې دي اودهرچاله ظاهر اوباطن څخه خبردی دغودواړو ډلوته په يوه سترګه ګوري ؟!

سالم اوروغ عقل وائي،چې دادوه ډوله خلک له يوبل سره توپير لري اوهر چاته بايد دخپلو کړنوبدله ورکړل شي .

هغه ډله ،چې پرخدای تعالی ایمان لري اونيکي يې کړې پکارده ،چې دنېکۍ بدله ووينې اوهغه کسان ،چې پر الله تعالی ایمان نه لري، ظلمونه اوګناهونه يې کړي پکارده ،چې ددې کړنوسزاته ور سپارل شي .

هو، دخدای تعالی عدل اوانصاف ددې تقاضا کوي،چې نيک عمله اوښه کسان بايد له بدو اوبدعملو کسانو سره توپيرولري .

بلخوا په دې کې هم شک نه شته ،چې دا امتيازاو دنېکانو بدله په دنياکې په پوره توګه نه ورکول کېږي؛ځکه موږ وينو ،چې ډېربې ايمانه اوبدعمله کسان په دې دنياکې آرام اوپه مزوچړچو کې ژوند کوي اوله دې دنيا خوندونه اخلي .

ددې په اپوټه او ډېر داسې ايمانوال اونېک عمله کسان وينو،چې خپل ټول عمر يې دخدای تعالی په عبادت ، دخلکو اوټولنې په خدمت ، لارښوونه اوښوچاروکې تېرکړی اوخپلې ټولنېزې اووګړنيزې دندې ئې پوره کړي ؛خوبيا هم په ډېرو سختيو،ستونزو، غريبۍ، ربړولواو بندونوکې عمر تېروي او په همدې حال کې مړه هم شي؛نودې ته په پام سره دخدای تعالی عدالت اوحکمت داتقاضا اوغوښتنه لري،چې پکارده يوه بله دنيا وي،چې نېکان په کې دخپلو نېکو چاروښه بدله اوبدان اوکافران په کې دخپلو کړنوسزاووينې .

اودابله دنيا هماغه دقيامت اودبيا راپاڅېدوورځ ده ،چې په ټولو آسمانې اديانو اوپه تېره بيا په اسلام کې پرې ايمان ضروري دی او ددين يو بنيادي اصل ګڼل کېږي .

خوشال بابا وايي :

لکــه ګوروتــه چــې يــون شـــته
پــس لــه مرګــه بيـــا ژونــدون شــته
خـــدای پـــه هرچـــاره قـــــادردی
بــــل ژونـــدون تـــــــــرواالا زردی
چــې پــه دابانــدې څــوک شــک کــا
ځــان بــه درســـت لــه کفــرډک کــا

په آواز د صور له ګوره
پاڅېدل دي زما وروره
صور شپېلۍ د اسرافيل ده
لوی د پونسو لکه ميل ده
فراخي يې زما لا له
چې سړی ځي په زر کاله
څلور ښکر د صور ياد بېږي
هريو ښکر يې جهان کېږي
د عمل نامې به واشي
په هر لوري به غوغا شي
څوک نېکبخت څوک به بدبخت وي
د بدبخت حساب به سخت وي
چې نامه په ښي لاس ورکه
نور قيامت به پرې اختر کا
چې نامه په کيڼ لاس مومي
و دوزخ لره به درومي
د ده مخ په واړه تور وي
درست وجود به يې تورسکور وي
د نېکبخت مخ به تابان وي
تر مهتاب به لا رخشان وي
راضي من به ځنې خدا شي
جنتونه به يې ځای شي
تل به اوسي په جنت کې
په خوښي په راحت کې
ورسره به وي تل حورې
په هر دم ورته حضورې

دولسم لوست

دقيامت دثابتولو لپاره دويم دليل

خدای تعالی ،چې موږ پرې عقيده لرو يو حکيم اوعليم خدای دی دهغه ټول کارونه دحکمت له مخې دي اوددې نړی اوانسان د پيدايښت اوانسانانو ته دعقل دورکړې ا وورته داستازيو اوپېغمبرانوله راستولو يوه موخه اومقصدلري .

آيا دانسانانو دپيدايښت موخه داده ،چې په دنياکې ځوورځې له خپلو نفساني خواهشاتو سره سم ژوند وکړي، ځوزره کيلو ګرامه ډوډې وخوري، ځوزره ليتره اوبه وڅښي اوله ځوورځو خوشحاليو يابد حاليو او بدمرغيو وروسته خاورو ته لاړشي په رښتيا که دانسان دپيدايښت غرض داوي ؛نوپکارده،چې ووايو دهغه خلقت چټي اوفضول دی حال داچې زموږپالونکی حکيم دی، ټول کارونه يې دحکمت له مخې دي، فضول اوچټي چارې نه کوي .

نو کـه لـږ فکـر او سـوچ وکـړو دې پـایلي تـه رسـېږو ،چې دنیـا تـه دانسـانانو دراتللو موخه یواځې دالنډ ژونداومحدوده نړۍ نه ده ؛بلکې انسان دیولامحدود اوتلپاتې ژوندلپاره پیداشوی ،چې داهماغـه تـر مـرګ وروسـته ژونـددی .قـرآن شریف [دمؤمنون سورت۱۱۵ آیت]همدې دلیل ته اشاره کوي اووایي :

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ

ژباړه : اوتاسو داګومان اوخیال کړی،چې تاسوموعبث اوچټي پیداکړي یئ اوموږته به نهٔ راګرځئ .

معاداوبیاراپاڅېدل جسمانی دي

دقرآن مجیدله آیتونو داسې معلومېږي،چې معـاد او تـر مـرګ وروسـته بیـا ژونـدي کېـدل جسـماني دي؛یعنـې دانسـان روح بیـا بـدن تـه راګرځـي او انسـان بـه دخپلو کړنوبدله ویني، یوه ورځ رسول اکرم صلی الله علیـه وآلـه وسـلم تـه دااسلام یومخالف [ابئ بن خلف] یو وروست هډوکی راوړاوپه لاسونو کـې یـې داوړو پـه شان ومړه، میده ئې کړاو بیائې هواته پوه کړاوویې ویـل ،چې دامیـده اووروست هډوکی به څنګه راټول اوبیا ژوندی شي؟

خدای تعالی خپل ګران رسول صلی الله علیه وآله وسلم ته وویل ،چې دده په ځواب کې ووایه ،چې هماغه خدای ،چې په لومړي ځل ئې داهډوکی له خاورو پیداکړی اوورته ئې ژوند ورکړې هماغه خدای به داوراسته هډوکي بیا راغونډ او ژوندي کړي دیس سورت (۷۹) آیت :

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ [ابئ بن خلف] وائي ثوک به داوراسته هډوکي را ژوندې کوي (ای زما پېغمبره هغه ته) ووایه هماغه ،چې په لومړي ځل ئې پیدا اوژوندي کړي دي بیا به ئې هم ژوندي کړي اوهغه په هرخلقت خبردی))

دانسان پرژوند دقیامت دعقیدې اغېزې

پرقیامـت عقیـده انســان دخپلـو فرایضـو او دنـدو د ترسـره کولـو لپـاره هڅوي؛ځکـه داسې وګـړي پـوهېږي ،چـې دهغـه هـېڅ کـړۀ نـه ضـایع کېـږي اویوعـادل اوځیرخـدای شـته ،چـې دټولـو لـه ظاهراوباطنـه خبـردی ؛نوداســې وګــړي پــه خــورامینې اوهیلــې خپلــې دنــدې ترســره کــوي اودځان دسمولواو د نېکو کارونو د کولو هڅه کوي .

پـر قیامـت اولـوی ورځـې ایمـان انسـان تـه دتلپـاتې ژونـدزېری ورکـوي او انســان پــوهېږي،چې ددې محـدود ژونـدلپاره نـه دی پیداشـوی اوپـه مـرګ سـره لــه منځــه نــه ځي؛بلکــې پــر داسـې ژونـداو پــراو پېښــه ږدي ،چــې ددې دنیالـه ژونـده ډېـر پراخـه دی اوپـه دې هـم پـوهېږي،چې دادنیـاد آخـرت لپـاره ، سـریزه ده او دآخـرت پـراخ اولـوی ژونـد دانسـان ددنیـاوي کړنـو پایلـه ده اوپـه بله وینا هماغه څه به رېبي ،چې دلته یې کرلي وي .

قرآن مجید په دې هکله وائي :

ژباړه : څوک ،چې دیوې ذرې هومره ښه کاروکړي ؛نوبدله به یې ووینې اوکه څوک دیوې ذرې هومره بدکارکړي ، بدله به یې ووینې .

رحمان بابا څه ښه وائي :

کردګلوکړه ،چې سیمه دې ګلزار شي
اغزي مۀ کره په پښوکې به دې خارشي.

خوشال بابا وایي :

حضــــــرحق دی وبــــــه شــــــینه
نېــــک وبدبــــه مــــــــوتلینه
اوېزانـــــده بـــــه کــــــا تلــــه
عدالــــت بــــه کــــاپه خپلــــه
جبرائیــــــل بــــــه وزن کانــــــدي
چـــــې کفـــــی داتــــــرازودی
برابــــره پــــــه هرســــــــــودي
چـــــې دادرســــته دنیــــاواړه
څــــــوارلس ځلــــه بــــه وي دواړه

دهر چا چې څه کردار وي
داخيار که داشرار وي
همګي به وزن کېږي
جبرائيل به پرې خبرېږي
که نېکي زياته وي څومره
چې دږدنو دانه هومره
هغه کس به جنتي شي
په حساب به فرحتي شي
چې يې تله سپکه شينه
ودوزخ لره به ځينه

WWW.AL-SHIA.ORG